Çanakkale Boğazı'nda kokkolitofor *Emiliania huxleyi* (Lohmann) Hay & Mohler, 1967'nin yoğun kış üremesi

Muhammet Türkoğlu

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Terzioğlu Kampüsü, 17100 Canakkale
E-mail: mturkoglu@comu.edu.tr

Özet

Haziran ve Temmuz 2003 döneminde, kokkolitofor *Emiliania huxleyi* (Lohmann) Hay & Mohler, 1967' nin çok yoğun yaz aşırı üremesini takiben, Çanakkale Boğazı'nda kış periyodunda (Aralık 2003-Ocak 2004) ilk kez olarak yoğun bir *E. huxleyi* üremesi gözlendi. Mikroskobik gözlemler *E. huxleyi* hücre çapının 9.85 ile 12.50 µm (ortalama: 11.05 ± 1.25 µm) arasında değiştiğini açık bir şekilde gösterdi. *E. huxleyi* Aralık ayının başında oldukça çok küçük populasyon yoğunluğu gösterirken (1.60 x 10^4 hücre L^{-1}), Aralık ayının ortasında 7.86 x 10^6 hücre L^{-1} düzeyine ve daha sonra Ocak ayının başında 5.03 x 10^7 hücre L^{-1} düzeyindeki maksimum populasyon seviyesine ulaştı. Ocak ayı sonuna doğru populasyon üreme potansiyeli hızlı bir şekilde düşerek 7.50 x 10^6 hücre L^{-1} düzeyine indi. *E. huxleyi* fitoplankton topluluğu içindeki en baskın türdü ve yaklaşık bu topluluğun %90.0' nını oluşturdu. *E. huxleyi* kış dönemi aşırı üremesi diyatom ve dinoflagellat türlerinin yoğun üremeleri sonrasında nitrojen bakımından eksik ortam ve uygun ışık, sıcaklık ve tuzluluk koşullarında başladı. Su sıcaklığı (10.31 ± 1.14 ^oC) ve tuzluluk değerleri (27.05 ± 0.88 ppt) genel olarak durağandı. Söz konusu yoğun üreme süresince, yüzey klorofil *a* düzeyleri 1.23 ile 2.32 arasında değişim gösterdi. N:P ve Si:P oranları yoğun üreme döneminde yoğun olmayan üreme periyoduna göre daha düşüktü.

Anahtar kelimeler: Çanakkale Boğazı, aşırı alg üremeleri, *Emiliania huxleyi,* çevresel faktörler, kış dönemi